Ministerie van Justitie en Veiligheid

Directoraat-Generaal Straffen en Beschermen
Directie Sanctie- en Slachtofferbeleid
For. zorg en verwarden

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

nota

Beleidsreactie Briefrapport toezicht Oostvaarderskliniek

Datum
25 november 2024

Onze referentie
-

Bijlage(n)
0

1. Aanleiding

De Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd en de Inspectie Justitie en Veiligheid (hierna: de inspecties) publiceren op 25 november as. een briefrapport naar aanleiding van het toezichtstraject dat loopt bij het Forensisch Psychiatrisch Centrum (FPC) Oostvaarderskliniek in Almere. U heeft toegezegd het rapport en de beleidsreactie daarbij te delen met de Kamer.[1]

2. Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd bijgaande brief en het rapport aan de Tweede Kamer te verzenden.

3. Kernpunten

Het is een kritisch rapport waarin de inspecties vier kernproblemen signaleren:

- Visie, samenhang en prioritering in verbetermaatregelen ontbreekt
  De kliniek is bezig met de uitvoering van de verbeterplannen, maar de samenhang en prioritering vanuit een visie op veiligheid en kwaliteit van zorg ontbreekt. Maatregelen en voortgang hierop zijn onvoldoende concreet.

- Geen integrale (behandel)visie
  De directie heeft te weinig prioriteit gegeven aan het ontwikkelen van een integrale behandelvisie.

- Gebrek aan sturing op adequate bezetting
  De directie en het management van de kliniek sturen onvoldoende op een verantwoorde bezetting in het primaire proces.

- Weinig aandacht voor welzijn van medewerkers
  De directie en het management hebben onvoldoende aandacht voor het welzijn van de (vaste) medewerkers.

Op basis van deze bevindingen doen de inspecties de volgende aanbevelingen:

- Het voornemen van de directie om een integrale visie op behandelen in veiligheid te ontwikkelen, moet meer prioriteit te krijgen.

Directoraat-Generaal Straffen en Beschermen
Directie Sanctie- en Slachtofferbeleid
For. zorg en verwarden

Datum
25 november 2024

Onze referentie
-

- Aan de hand van voorgenoemde visie zou de directie het jaarplan en de diverse losse verbetermaatregelen en projecten nader moeten prioriteren en concretiseren, om te komen tot een reëel, logisch en uitvoerbaar plan.

- Nadere keuzes ten aanzien van bezetting zijn nodig gezien de risico's voor de veiligheid en de kwaliteit van zorg. Daarbij is voldoende aandacht voor het welzijn van medewerkers belangrijk.

- De inspecties verwachten dat de kliniek hen periodiek mondeling en schriftelijk informeert over de voortgang van het jaarplan.

De brief bevat verder een beleidsreactie op het rapport.

U meldt in de brief dat u DJI heeft gevraagd twee onafhankelijke en gerenommeerde deskundigen aan te stellen die het lerend vermogen van de kliniek verder kunnen bevorderen. Daarnaast wordt een extern en onafhankelijk adviesbureau aangetrokken die de directie van de kliniek bijstaat. De kern van deze maatregelen is dat er hulp en ondersteuning wordt geboden aan de kliniek om de verschillende verbetertrajecten in samenhang te bezien. U zegt toe de Kamer op de hoogte te houden van de ontwikkelingen in de Oostvaarderskliniek via de voortgangsbrief Forensische Zorg.

4. Toelichting*

De afgelopen jaren hebben zich meerdere incidenten voorgedaan bij Oostvaarderskliniek. In het najaar van 2022 hebben cliënten en collega-medewerkers van de kliniek integriteitsmeldingen gedaan over personeelsleden. Naar aanleiding van die meldingen heeft DJI op verzoek van de vorige minister voor Rechtsbescherming een onafhankelijk onderzoek laten uitvoeren naar het werkklimaat in de kliniek, op basis waarvan een verbetertraject in gang is gezet. Ondanks het verbetertraject bleef het onrustig en konden incidenten niet worden voorkomen. Sinds april 2024 zijn drie medewerkers van de kliniek ontslagen vanwege een niet-professionele relatie met een cliënt. Op 1 mei en op 21 juni 2024 zijn twee tbs-gestelden overleden. Er is in beide gevallen een niet-natuurlijke doodsoorzaak vastgesteld. De Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) en de Inspecties Justitie en Veiligheid en Gezondheidszorg en Jeugd houden alle drie toezicht op de Oostvaarderskliniek. Ze hebben, onder meer naar aanleiding van de eerder genoemde incidenten, gesprekken gevoerd met personeel en patiënten, de Commissie van Toezicht en de Ondernemingsraad. Daarnaast zijn er rapportages ontvangen over de voortgang van de voorgestelde verbetermaatregelen. Het briefrapport betreft zowel de uitkomst van het onderzoek naar recente incidenten als de monitoring van de eerder in gang gezette verbeterprojecten.

4.1. Politieke context

De Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) en de Inspecties Justitie en Veiligheid en Gezondheidszorg en Jeugd houden alle drie toezicht op de Oostvaarderskliniek. Ze hebben, onder meer naar aanleiding van de eerder genoemde incidenten, gesprekken gevoerd met personeel en patiënten, de Commissie van Toezicht en de Ondernemingsraad. Daarnaast zijn er rapportages ontvangen over de voortgang van de voorgestelde verbetermaatregelen. Het briefrapport betreft zowel de uitkomst van het onderzoek naar recente incidenten als de monitoring van de eerder in gang gezette verbeterprojecten.

Directoraat-Generaal Straffen en Beschermen
Directie Sanctie- en Slachtofferbeleid
For. zorg en verwarden

Datum
25 november 2024

Onze referentie
-

4.2. Financiële overwegingen

Beleidskeuze uitgelegd Onderbouwing doeltreffend, doelmatig en evaluatie (CW 3.1)	
1. Doel	n.v.t.
2. Beleidsinstrument(en)	n.v.t.
3A. Financiële gevolgen voor het Rijk	n.v.t.
3B. Financiële gevolgen voor de maatschappelijke factoren	n.v.t.
4. Nagestreefde doeltreffendheid	n.v.t.
5. Nagestreefde doelmatigheid	n.v.t.
6. Evaluatieparagraaf	n.v.t.

4.3. Juridische overwegingen
n.v.t.

4.4. Krachtenveld
n.v.t.

4.5. Strategie
n.v.t.

4.6. Uitvoering
n.v.t.

4.7. Implementatie
n.v.t.

4.8. Communicatie
n.v.t.

4.9. Ontwikkelingen hiervoor
n.v.t.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

5.1. Toelichting

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.